Region Stockholm

# 37

# Vårdkontakter på distans med anledning av Covid-19 m.m.

HSN 2020-0666

Hälso- och sjukvårdsnämnden
*Hälso- och sjukvårdsförvaltningen*

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-05-25

HSN 2020-0666

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

# Vårdkontakter på distans med anledning av Covid-19 m.m.

## Ärendebeskrivning
Tidsbegränsade beslut avseende vårdkontakter på distans förlängs till och med september 2020. Vissa justeringar i avtal med vårdgivare för att begränsa smittspridningen.

## Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

## Förslag till beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Förändringarna avseende vårdkontakter på distans samt övriga justeringar som framgår av hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande godkänns och gäller under perioden 2020-06-01 till och med 2020-09-30.

## Förvaltningens motivering till förslaget

*Bakgrund*
För att minska smittspridningen av Covid-19 och minska omfattningen av konsekvenserna för befolkningens hälsa har hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande, med stöd av punkt 1.1 i hälso- och sjukvårdsnämndens delegationsordning (HSN 2019-2026), fattat tidsbegränsade beslut med syftet att ge vårdgivare möjlighet att erbjuda vård på distans istället för genom ett fysiskt mottagningsbesök. Besluten har bland annat inneburit att ersättningsnivåer för distanskontakter tillfälligt justerats och att begränsningar i avtal avseende distanskontakter tillfälligt avskaffats, såsom exempelvis takkonstruktioner för digitala besök.

*Överväganden*
Mot bakgrund av att Covid-19 pandemin bedöms pågå under ytterligare en tid anser förvaltningen att det är fortsatt angeläget att Region Stockholm verkar för att vårdkontakter sker på distans. För att säkerställa denna utveckling behöver tidigare delegationsbeslut av hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande förlängas. Det är även nödvändigt att göra vissa justeringar i beslut som tidigare fattats.

Förslagen i detta tjänsteutlåtande är tidsbegränsade och innebär tillägg eller ändrade villkor utöver respektive vårdområdes ordinarie avtal.

Enligt nuvarande regelverk ska en vårdkontakt per distans rapporteras om vården som ges motsvarar ett fysiskt besök, se Regelverket för rapportering av vårdkontakter på Vårdgivarguiden. Detta regelverk kommer även att gälla för den vård per distans som kommer att utföras med anledning av de tillägg eller ändringar som nu föreslås. Vidare föreslås att takkonstruktioner tillfälligt tas bort och att andra villkor som hindrar ändamålsenlig vård under pandemin tillfälligt undantas.

**Vårdområden inom somatisk specialistvård**
Följande avtal som upphandlats enligt LOU omfattas av beslutet:

- Kardiologi
- Gastroenterologi
- Kirurgi
- Avancerad fotkirurgi
- Plastikkirurgi
- Internmedicin och kirurgi

Såvitt avser avtal som upphandlats enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling, (LOU), gäller som huvudregel att avtalet inte får ändras. Det finns dock ett antal undantag från denna huvudregel. Mot bakgrund av riskerna för spridning av det nya viruset Covid-19 och de konsekvenser detta riskerar att medföra för såväl patienter som för hälso- och sjukvårdsverksamheten i övrigt bedöms det finnas grund för att företa nedan föreslagna tillägg till eller ändringar i de av Region Stockholms avtal inom nedan angivna vårdområden som upphandlats enligt LOU. Under rådande omständigheter bedöms det föreligga synnerliga skäl för direktupphandling enligt 19 kap LOU.

Följande avtal som upphandlats enligt LOV omfattas av beslutet:

- Öron- näs- och halssjukdomar
- Hudsjukvård
- Urologi
- Gynekologi
- Allergologi
- Neurologi
- Ögonsjukvård
- Ryggkirurgi
- Ortopedi och handkirurgi
- Höft- och knäprotesoperationer
- Förlossning
- Barn- och ungdomsmedicinsk mottagning

Följande direktavtal avtal omfattas av beslutet:

- Överviktscentrum

Ersättningen utgår endast för yrkeskategori läkare med undantag från vårdval barn och ungdomsmedicinsk öppenvård samt tilläggsuppdrag uroterapi inom vårdval specialiserad urologi och vårdval specialiserad gynekologi. I de fall där det i ordinarie avtal ges ersättning för distanskontakter för övriga yrkeskategorier kvarstår ersättningen för dessa enligt ursprungligt avtal. För att säkerställa kostnadskontroll är det viktigt att samtliga distanskontakter ersätter och motsvarar fysiska besök.

Ersättningen för vårdkontakter på distans (ovan benämnd ”distansersättning”) som utförs inom ovan angivna vårdområden kommer att uppgå till:

- Telefon, KVÅ=XS012 Information och rådgivning med patient per telefon, med 800 kr per rapporterad vårdkontakt
- Telemedicin, med 800 kr per rapporterad vårdkontakt
- Video, KVÅ=UX007 Videomöte, med 800 kr per rapporterad vårdkontakt

**Sexuell och reproduktiv hälsa**
Följande avtal som upphandlats enligt LOV omfattas av beslutet:

- Sexuell hälsa

- Barnmorskemottagning

Följande direktavtal avtal omfattas av beslutet:
- Mansmottagning
- Ungdomsmottagning

Ersättningen för vårdkontakter på distans (ovan benämnd ”distansersättning”) som utförs inom ovan angivna vårdområden kommer att uppgå till:

- Telefon (alla yrkeskategorier), KVÅ=XS012 Information och rådgivning med patient per telefon, med 200 kr per rapporterad vårdkontakt
- Video (alla yrkeskategorier), KVÅ=UX007 Videomöte, med 400 kr per rapporterad vårdkontakt

**Habilitering och Rehabilitering**

Följande föreslås fortsätta gälla:
- Att mottagningarna inom vårdvalen Primärvårdsrehabilitering, Specialiserad fysioterapi, Logopedi och Intensivträning för personer med rörelsenedsättning ges möjlighet att utföra samtliga typer av fysiska besök med digitala besök. Ersättningen uppgår till 75 % av de fysiska besöken i enlighet med gällande FFU.
- Att mottagningarna inom vårdvalet Specialiserad rehabilitering vid långvarig smärta och utmattningssyndrom ges möjlighet att utföra samtliga typer av fysiska besök med digitala besök. Ersättningen uppgår till 60 % av de fysiska besöken i enlighet med gällande FFU. Detta gäller även bedömningsdelen.
- Att leverantören för Psykosociala habiliteringsinsatser ges möjlighet att utföra samtliga typer av fysiska besök med digitala besök. Ersättningen uppgår till 75 % av de fysiska besöken i enlighet med gällande FFU. Observera att ersättningen för distanskontakt i gällande FFU kvarstår.
- Att logopeder i Språkförskoleverksamhet ges möjlighet att ersätta samtliga typer av fysiska besök med digitala besök. Fast ersättning utgår månatligen i enlighet med gällande avtal. Möjligheten att ersätta fysiska besök med distanskontakter genererar ingen extra ersättning utöver det som regleras i vårdavtalet
- Att vårdgivare inom vårdval specialiserad fysioterapi får understiga krav på sysselsättningsgrad om 51 % samt ha förkortade öppettider utan återkrav eller andra åtgärder vid den årliga verksamhetsuppföljningen för 2020.

- Att vårdgivare inom vårdval primärvårdsrehabilitering får understiga krav på bemanning, krav på minst 1 900 patienter samt andel om minst 20 % hembesök utan återkrav eller andra åtgärder vid den årliga verksamhetsuppföljningen för 2020.
- Att vårdgivare inom vårdval logopedi får understiga krav på sysselsättningsgrad, understiga antal dyslexiutredningar samt understiga krav på öppettider utan återkrav eller andra åtgärder vid den årliga verksamhetsuppföljningen för 2020.
- Att vårdgivare inom vårdval primär hörselrehabilitering får understiga krav på minst 300 grundläggande rehabiliteringsinsatser per år samt ha förkortade öppettider utan återkrav eller andra åtgärder vid den årliga verksamhetsuppföljningen för 2020.

Följande kompletterande avsteg från avtal föreslås införas:

- Att vårdgivare inom vårdval specialiserad rehabilitering vid långvarig smärta och utmattningssyndrom, under aktuell period, får understiga krav på antal påbörjade rehabiliteringar på minst 300 per år, antal avslutade rehabiliteringar på minst 400 per år samt att varje behandlare ska utföra minst 400 besök per år. Kravet på minst 60 påbörjade rehabiliteringar för respektive målgrupp kvarstår.
- Region Stockholms arbete med den statliga överenskommelsen för rehabilitering och sjukskrivningsprocessen innefattar en satsning mot husläkarverksamhet och psykiatri där det ingår att stimulera till evidensbaserad behandling av psykisk ohälsa. Videomöte accepteras inte i ordinarie avtal. Under rådande pandemi föreslås att ersättning utgår efter avslutad behandling även om videobesök använts under behandlingen.

*Habilitering & Hälsa*
Ersättningen för vårdkontakter på distans (ovan benämnd ”distansersättning”) som utförs inom ovan angivna vårdområden kommer att uppgå till:

- Chatt (alla yrkeskategorier), KVÅ=XS003 Information och rådgivning med patient per brev i kombination med ZV051 Telemedicin, med 800 kr per rapporterad vårdkontakt
- Gruppbesök/teambesök /Gruppteambesök föreslås införas. Ersättningen uppgår till 75 % av fysiskt besök för rapporterad vårdkontakt

*VUB-teamet*
Att VUB-teamet, vuxen och ungdomsteam för personer med intellektuell funktionsnedsättning och svår beteendeproblematik ges möjlighet att ersätta alla typer av fysiska besök med digitala besök. Fast ersättning utgår månatligen i enlighet med gällande avtal. Möjligheten att ersätta fysiska besök med distanskontakter genererar ingen extra ersättning utöver det som regleras i vårdavtalet

*BanyanCenter*
BanyanCenter som erbjuder Kunskapsstöd och handledning för intensivträning av förskolebarn, ges möjlighet att ersätta samtliga typer av fysiska besök med digitala besök. Ersättningen uppgår till 75 % av de fysiska besöken i enlighet med gällande avtal.

**Ersättning för chatt**
Chatt har ingått i tillfälliga beslut om distansersättningar under pandemin till och med sista april, men togs bort i förlängningsbeslut 2020-04-28 HSN 2020-0666. Inom följande vårdavtal var borttagandet oavsiktligt: Primärvårdsrehabilitering, Specialiserad fysioterapi, Logopedi, Intensivträning för personer med rörelsenedsättning, BanyanCenter, Specialiserad rehabilitering för långvarig smärta och utmattningssyndrom samt Psykosociala habiliteringsinsatser.

Chatt inom ovanstående områden ersätts i och med detta beslut som övriga digitala vårdkontakter och retroaktiv ersättning för chatt under maj månad kommer att utbetalas.

**Psykiatri**
Verksamheterna inom den psykiatriska öppenvården erbjuds tillfälligt möjlighet att ersättas för distanskontakt som ett fysiskt mottagningsbesök. Förslaget innefattar planerade mottagningsbesök och innehåller följande justeringar:

- Att telefonkontakt avseende kvalificerad hälso- och sjukvård ska ersättas med samma ersättning som ett mottagningsbesök,
- Att videomöte (distanskontakt via videolänk) ska ersättas med samma ersättning som ett mottagningsbesök,
- Att telefonkontakt som avser konferens med patient och eller med företrädare ska ersättas med samma ersättning som ett mottagningsbesök.

**Husläkaruppdrag med basal hemsjukvård**

- Vid takberäkning för läkarbesök på mottagning och för psykosociala besök räknas i normalfallet även besökstyp 9 Distansbesök in. För att stimulera till fler distansbesök och färre fysiska besök föreslås att besökstyp 9 Distansbesök exkluderas från takberäkningen 2020 för läkarbesök på mottagning samt för psykosociala besök.
- För att underlätta triagering av patienter och för att ytterligare undvika att patienter som kan vara smittade av covid-19, träffar patienter ur riskgrupper i väntrum och andra utrymmen på mottagningen, föreslås att undantag under en period görs från avtalskravet om Webbtidbok.

Besöksersättningsgaranti föreslås att gälla för perioden juni till september 2020 med följande villkor.

- Jämförelse görs av utbetald ersättning för besök på mottagning inom uppdrag 300 under juni, juli, augusti samt september jämfört med utbetald ersättning för februari månad 2020.
- Som besöksersättning räknas all grundersättning för mottagningsbesöket samt tillägget för besök av helt olistad person. Inga KVÅ ersättningar eller hembesökstillägg räknas med.
- Besök som rapporterats på kombika för psykosociala besök eller hemsjukvårdsbesök räknas inte med.
- Garantin gäller för juni, juli och augusti upp till 90 procent av februaris ersättning och för september upp till samma ersättningsnivå som i februari.
- Utbetalning av ersättningen görs som ett tillägg i Vårdfaktura med en månads förskjutning.

**Fotsjukvård**

Med anledning av Covid-19 har besök på fotsjukvårdsmottagningar minskat på grund av avbokningar. Då fotsjukvårdens målgrupp har betydande behov av fotsjukvård även under denna period föreslås att ersättningen för hembesök tillfälligt höjs med 100 kronor för att stimulera till hembesök.

**Närakuter**

Närakuterna garanteras under en period samma nivå på den rörliga ersättningen som utbetalts under februari månad 2020. Detta i syfte att säkerställa att de har fullgod bemanning och kan fullgöra sitt uppdrag och därtill att mer omfattande resurser läggs på hantering av patienter som befaras ha Covid-19, vilket ersättningsmodellen inte kompenserar verksamheterna för.

**Geriatrisk öppen- och slutenvård**
Med anledning av Covid-19 är det angeläget att äldre multisjuka patienter i möjligaste mån snabbt får komma vidare från akutmottagning. Inom geriatriken kan Covid-19 bland annat leda till förlängda vårdtider och förändrad vårdtyngd. I avtalen för geriatrisk öppen- och slutenvård finns begränsningar beträffande ersättning som i nuvarande läge behöver justeras. Förslagen gäller för de geriatriska vårdgivare som har avtal enligt LOV och LOU samt för de geriatriska klinikerna inom SLSO.

- Under den aktuella perioden får de geriatriska kliniker som har en takkonstruktion i sina avtal överstiga beställd volym utan återkrav.
- Eventuell viktglidning under perioden ska inte leda till återkrav eller vite vid snittviktsavstämning.
- Om underproduktion på grund av exempelvis förlängda vårdtider under perioden skulle uppstå ska detta inte leda till återkrav.
- Vid direktintag via akutmottagning utbetalas en extra ersättning. I de fall patienter går via GAVA-enhet på akutsjukhus för utredning, ska ersättning för direktintag via akutmottagning utbetalas när patienten remitteras vidare till annan geriatrisk klinik.

**Tak för antalet digitala besök med mera**
Flera vårdval har takkonstruktioner vad gäller andelen digitala besök som ersätts.

Förslaget är att tillfälligt undanta verksamheterna från tak för digitala besök för att minska antalet fysiska besök. Förslaget innefattar följande justeringar:

- Att Barn- och ungdomsmedicinska mottagningar (BUMM) får ta obegränsat antal digitala besök för åldersgruppen 0-12 månader.
- Att mottagningar inom vårdvalen Primärvårdsrehabilitering, Specialiserad fysioterapi, Logopedi och Långvarig smärta får ta obegränsad andel digitala besök.
- Att ta bort maximalt antal digitala besök inom tilläggsuppdraget första linjen barn och unga psykisk ohälsa på Husläkarmottagningar och BUMM.
- Ersättningsmodellen för husläkarmottagningar justeras gällande tak för besök. För att stimulera till fler distansbesök och färre fysiska besök exkluderas distansbesök från takberäkningarna 2020 för läkarbesök på mottagning samt för psykosociala besök.

**Generellt om distanskontakter inom alla beröra vårdområden**
En distanskontakt ska ersätta ett fysiskt besök i enlighet med vanliga regler för vad som utgör ett besök.

De vårdkontakter som sker på distans ska rapporteras som besökstyp 9. Rapportering av vårdkontakter som sker på distans är obligatoriskt oavsett om ersättning utgår för dessa eller inte. De administrativa krav som enligt avtalen gäller för rapportering av vårdkontakter förändras därmed inte med anledning av tilläggen eller ändringarna om distansersättning som görs i avtalen.

Vårdgivaren ska ansvara för att distanskontakter sker i enlighet med de krav på säkerhet som föreligger.

Med undantag för de ändringar och tillägg som anges ovan, ska villkoren i avtalen fortsätta att gälla i oförändrat skick.

Samtliga mottagningar ska följa Region Stockholms beslut om slopad uteblivandeavgift vid förkylningssymtom (se vårdgivarguiden).

Utöver ordinarie uppföljning kommer förvaltningen göra riktad uppföljning kopplat till digitalisering av vården samt vårdkonsumtion på distans. Dessa analyser kommer ingå i förvaltningens övergripande arbete med uppföljning av konsekvenserna till följd Covid-19.

**Tolk i talade språk**
Regional särskild sjukvårdsledning (RSSL) beslutade den 10 mars 2020 att inriktning är att med bibehållen medicinsk kvalitet minimera spridningen i vårdmiljön. Fysiska tolkuppdrag på plats (kontakttolkning) hos vårdgivare ska inte längre användas, utan vid behov av tolkningen ska det ske via distans. Ersättning för kontakttolkning regleras i avtal avseende HSN 1501-0139, LS2015-0191, ersättning utgår från Domstolsverkets Tolktaxa, DVFS 2019:11. För att säkerställa att Region Stockholm har fortsatt tillgång till distanstolkresurser som en ersättning för kontakttolkning bedöms att även distanstolkningsuppdrag ska ersättas utifrån Domstolsverkets Tolktaxa, DVFS 2019:11.

**Uppehåll i telefontillgänglighetsmätningar**
Uppehåll i telefontillgänglighetsmätningar förlängs till och med 30 september inom allmänpsykiatrin, beroendevård, barn- och ungdomspsykiatrin, hjälpmedelscentral, husläkarverksamhet, sexualmedicin, vuxenpsykiatri och ätstörningsvård.

*Ekonomiska konsekvenser*
Det ekonomiska konsekvenserna av besluten är svåra att bedöma. Eventuella kostnadsökningar som besluten ger upphov till bedöms vara motiverade för att minska smittspridningen.

*Konsekvenser för patientsäkerhet*
Syftet med föreslagna förlängningar är att minska smittspridningen mellan patienter och risken att föra in smittan i sjukvården. Att minska dessa risker torde vara positivt för patientsäkerheten.

*Konsekvenser för jämlik och jämställd vård*
Att vårdgivare får bättre förutsättningar att erbjuda vårdkontakter per distans bedöms innebära att fler personer i länet erbjuds möjligheter till vård vilket under rådande omständigheter bedöms få positiva konsekvenser för jämställd och jämlik vård.

*Miljökonsekvenser*
Att fler vårdkontakter sker på distans minskar resandet och väntas därmed få positiva konsekvenser för miljön.

*Administrativa konsekvenser*
Vårdgivare möter under föreslagen period förändrade förutsättningar att erbjuda vårdkontakt på distans. Rapportering av vårdkontakter för utförd vård är obligatorisk och ersättning för vårdkontakter per distans utgår från denna rapportering, där så är möjligt. Detta för att inte öka administrationen för vårdgivare.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Margareta Tufvesson
Avdelningschef

**Beslutet ska skickas till**
Akten